

pomoci, je vedlejší příčinou ve smyslu § 134 tr. zák., ze které je obžalovaný právně osvobozen, a že tudíž soud, vyloučiv neprávem příčinnou souvislost mezi nedbalým jednáním obžalovaného a smrtí M-ské, mylně podřadil jeho čin pod ustanovení § 431 místo pod ustanovení § 335 tr. zák. Budiž podotčeno, že se judikatura tohoto zrušovacího soudu v souladě s judikaturou bývalého vídeňského nejvyššího soudu (viz rozhodnutí čí. 1233, 2207 sb. n. s. a čí. 1441 a 1941 vid. sbírky) ustálila na zásadě, že trestní zákon vzhledem k povaze lékařského povolání a k těžkostem s jeho výkonem spojeným poskytuje ošetřujícímu lékaři v poměru k nemocnému výsadní postavení potud, že omezil jeho zodpovědnost způsobem v §§ 356 až 358 tr. zák. vyloučením, takže nelze vůbec stíhati lékaře vykonávajícího své povolání, podle všeobecných předpisů §§ 335 a 431 tr. zák., leda že by šlo o takový úkon, jenž nespadá již v rámec onoho poměru, jak by tomu na př. bylo při zásahu lékaře na ženě těhotné, nikoli na nemocné. To však nalézací soud nezjistil ani v případě Karoliny L-ové — pročež zprostil obžalovaného v tomto směru z obžaloby pro zločin podle §§ 5, 144 tr. zák. — ani v případě Anny M-ské, a proto pochybil — jak lze ihned vysloviti — v neprospěch obžalovaného, uznáv ho v onom případě vinným přečinem proti bezpečnosti života nejen podle § 356, nýbrž i podle § 335 tr. zák., v tomto případě pak přestupkem podle § 431 tr. zák. V témže právním omylu ocitá se i zmáteční stížnost, domáhajíc se odsouzení obžalovaného pro přečin podle § 335 tr. zák. i v případě Anny M-ské. Podle toho co uvedeno, dal by se čin obžalovaného podřaditi jen pod §§ 356 až 358 tr. zák., předpokládajíc, že smrt Anny M-ské byla v příčinné souvislosti s nedbalým jednáním, pokud se týče s opomenutím obžalovaného, ježto trestnost ošetřujícího lékaře podle §§ 356 až 358 zák. je podmíněna tím, že z jeho činu skutečně povstala újma na zdraví nemocného. To se ovšem snaží zmáteční stížnost dolíčiti, sama však odnímá podklad svým vývodům tím, že uvádí, že kdyby byl obžalovaný odkázal M-skou do nemocnice, bylo by bývalo po případě lze třeba zabránit smrti M-ské. Sama si tedy netroufá tvrditi, že by odkázání do nemocnice bylo zabránilo smrti, nýbrž poukazuje jen k možnosti, a tak zároveň připouští možnost opačnou, že by smrt byla nastala i při okamžitém odkázání do nemocnice v nemocnici, čímž ovšem přerušena příčinná souvislost mezi nedbalostí obžalovaného a nastalým těžkým výsledkem, i když se hledí k zásadě § 134 tr. zák.

Čís. 3734.

Zákon o úplatkářství (ze dne 3. července 1924, čis. 178 sb. z. a n.) v § 9 nerozlišuje, zda prospěch byl poskytnut aktivním (§ 2) nebo pasivním (§ 3) způsobem úplatkářství jakožto trestného činu, a nečiní propadnutí jeho závislým na ničem jiném, než že byl prospěch poskytnut (trestným způsobem); stačí proto k propadnutí zjištění toho neb onoho trestného činu, i zjištění pasivního úplatkářství podle § 3 zákona, aniž je třeba zjištění trestné viny na straně toho, kdo prospěch veřejnému činiteli poskytl.

Propadnutí prospěchu jest vedlejším trestem, jenž má postihnouti

toho, kdo trestný čin spáchal; neodvislymi od něho jsou soukromoprávní nároky, které vcházejí proti pachateli trestného činu osobě činem poškozené. Tyto mají v trestním řízení pro svoji civilně-právní povahu jen postavení adhaesní (§§ 46 a násl., 366 tr. ř.) a jako takové nemohou nijak bránit uspokojení prvního účelu trestního řízení, postihnutí pachatele zákonným trestem (propadnutím prospěchu).

Mohou proto vedle sebe býti uloženy i propadnutí prospěchu jako vedlejší trest podle § 9 zák. o úplatkářství, i náhrada soukromoprávních nároků poškozených podle § 366 tr. ř.

(Rozh. ze dne 18. ledna 1930, Zm II 205/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu ve Znojmě ze dne 7. března 1929, jímž byli obžalovaní uznáni vinnými přečinem podle § 3 odst. 1 zákona o úplatkářství ze dne 3. července 1924, čís. 178 sb. z. a n., nebylo však podle § 9 cit. zák. vysloveno propadnutí poskytnutého prospěchu majetkového ve prospěch státu, a vyslovil, že podle § 9 zák. o úplatkářství ze 3. července 1924, čís. 178 Sb. z. a n. propadají ve prospěch státu majetkové prospěchy, jež byly obžalovaným poskytnuty podle odsuzující části rozsudku, a to Antonínu T-ovi v částkách 50, 80, 100, 50 a 100 Kč, Fabiánu K-ovi pak v částkách 200, 70, 112, 100, 100 a 70 Kč. Výrok o povinnosti k náhradě škody soukromým účastníkům zůstává v platnosti.

D ů v o d y:

Obžalovaní byli uznáni vinnými, že jako veřejní činitelé za vykonání úkonů, k nimž jako soudní kancelářští asistenti byli povoláni, totiž za provedení odevzdací listiny z moci úřední, žádali a sobě poskytnouti dali prospěch nikoliv nepatrný, na nějž neměli práva, a to od různých osob částky ve výroku uvedené. Nálezací soud uznal, že obžalovaní jsou povinni tyto částky dárcům do 14 dnů po pravomoci rozsudku nahraditi, odepřel však podle důvodů vysloviti propadnutí poskytnutých majetkových prospěchů ve prospěch státu, neboť podle názoru soudu předpokládá ustanovení § 9 zákona čís. 178/1924 zavinení i na straně těch osob, jež majetkové prospěchy poskytly; uváží-li se však, že tyto osoby nevěděly a ani věděti nemohly, že obžalovaní byli podle předpisů povinni knihovní pořádek provésti z úřední moci bez jakéhokoliv poplatku, že tedy ony osoby samy byly uvedeny v tomto směru omyl, a nebyly-li si vědomy, že se dopustily nedovoleného činu, nelze prý vysloviti propadnutí poskytnutých peněžitých částek na újmu oněch osob, jež beztoho jsou jednáním obžalovaných majetkově poškozeny. Zmateční stížnost státního zastupitelství napadá rozsudek, pokud jím nebylo podle § 9 cit. zák. vysloveno propadnutí poskytnutých majetkových prospěchů, právem důvodem zmatečnosti podle § 281, čís. 11 tr. ř. Z § 9 zák. nikterak nevyplývá omezení, jež do něho vkládá nálezací soud, naopak jeho zcela všeobecné objektivní rčení »byl-li poskytnut prospěch majetkový« nasvědčuje zcela nepochybně tomu, že se toto ustanovení vztahuje i ke skutkové podstatě

trestných činů podle § 2 zák., i oněch podle § 3 zák., u nichž obou jest jednou ze skutkových náležitostí poskytnutí prospěchu, v onom případě aktivní, v tomto pasivní. Skutková podstata toho i onoho trestného činu, aktivního i pasivního úplatkářství jest dána buďto u úplatkáře majetkový prospěch poskytujícího neb u veřejného činitele, prospěch poskytnouti si dávajícího, zcela samostatně bez ohledu na to, zda i druhá při tom podle podstaty trestného činu súčasněná strana (v prvním případě veřejný činitel, v druhém ten, kdo prospěch veřejnému činiteli poskytuje) vedle přijetí nebo poskytnutí prospěchu splnila i ostatní náležitosti skutkové podstaty trestného činu, a zda tedy i na její straně je dán odpovídající trestný čin podle § 3, po případě § 2 zákona. Nerozlišuje-li zákon v § 9 v tom směru, zda prospěch byl poskytnut aktivním (§ 2) nebo pasivním (§ 3) způsobem úplatkářství jakožto trestného činu, a nečiní-li jeho propadnutí závislým na ničem jiném, než že byl poskytnut, čemuž ovšem, poněvadž jde o vedlejší trest, jest rozuměti, že byl poskytnut trestným způsobem, stačí k propadnutí zjištění toho neb onoho trestného činu, tedy jmenovitě i zjištění pasivního úplatkářství podle § 3 zák., aniž je třeba zjištění trestné viny na straně toho, kdo prospěch veřejnému činiteli poskytl. Odepřel-li nalézací soud, vycházející z opačného, nesprávného právního názoru vysloviti ve prospěch státu zákonem nařízené propadnutí darů, poskytnutých obžalovaným, překročil při vyměřování trestu svou trestní moc, což mu zmateční stížnost právem vytýká důvodem zmatečnosti podle § 281, čís. 11 tr. ř.

I zmateční stížnost má zřejmě za neslučitelné, by bylo vysloveno propadnutí a zároveň uložena náhrada těchto částek soukromým účastníkům, neboť navrhuje, by byli odkázáni na pořad práva civilního. Propadnutí prospěchu jest však vedlejším trestem, jenž má postihnouti toho, kdo trestný čin spáchal; zcela neodvislými od něho jsou soukromoprávní nároky, které vzcházejí proti pachateli trestného činu osobě, činem tím poškozené. Tyto, jakž vyplývá z §§ 46 a násl. a 366 tr. ř., mají v trestním řízení pro svoji civilně-právní povahu jen postavení adhaesní a jako takové nemohou nijak brániti uspokojení prvního účelu trestního řízení, postihnouti pachatele zákonným trestem, v souzeném případě propadnutím prospěchu, jenž byl veřejnému činiteli poskytnut a bezprávně rozmnožil jeho majetek. Mohou proto zcela dobře vedle sebe býti uloženy i propadnutí tohoto prospěchu jako vedlejší trest podle § 9 zák. o úplatkářství, i náhrada soukromoprávních nároků poškozeným podle § 366 tr. ř. a není důvodu, by podle konečného návrhu zmateční stížnosti při vyslovení přijatých prospěchů za propadlé byli soukromí účastníci, jimž soud v rozsudku náhradu přiznal, poukázáni na pořad práva civilního, nehledíc ani k tomu, že státnímu zastupitelství nepřisluší opravný prostředek proti výroku o nárocích soukromoprávních. S tímto obmezením shledána zmateční stížnost odůvodněnou, pročež jí bylo vyhověno a uznáno právem, jak se stalo.

Čís. 3735.

»Veřejnými záležitostmi« ve smyslu § 104 tr. zák. jsou jen věci, které se dotýkají přímo zájmu státního celku nebo alespoň veřejným prá-